

Застосування міждисциплінарної інтеграції у викладанні гістології, цитології та ембріології студентам педіатрам УМСА

Лисаченко Ольга Дмитрівна

к.б.н., доцент

Українська медична стоматологічна академія

Єрошенко Галина Анатоліївна

д.мед.н., професор

Українська медична стоматологічна академія

Борута Наталія Володимирівна

к.б.н., старший викладач

Українська медична стоматологічна академія

Міждисциплінарний супровід формування професійної підготовки фахівців вищої медичної освіти в процесі вивчення гістології, цитології та ембріології є однією з вимог сучасного підходу до освітнього процесу, який сприяє набуттю корисного досвіду студентами, що навчаються по спеціальності «педіатрія». Педагогічний зміст реалізації міждисциплінарної інтеграції у навчальному процесі полягає у забезпеченні взаємозв'язку дисциплін теоретичного і клінічного профілю, високого рівня сформованості компетенцій, формуванню глибокого світогляду і широкого кругозору у студента.

Завдяки інтеграції та взаємопроникненню наук, швидкими темпами шириться науково-технічний прогрес, який набуває масштабного характеру і є результатом комплексного розвитку сучасних наук. Завдяки зростанню ролі наукових знань, розширюється спектр міждисциплінарних досліджень в галузі освіти. Навчальний процес на кафедрі гістології, цитології та ембріології спрямований на розвиток клінічного мислення та майбутню практичну діяльність лікаря-педіатра, завдяки застосуванням міждисциплінарних зв'язків в процесі вивчення предмета [2, 3].

Теоретичні знання набуті на кафедрі, закладають базис для вивчення інших дисциплін. Знання будови, функцій та джерел розвитку органів в нормі, використовуються студентами на клінічних кафедрах для визначення структурних змін, що відбуваються в організмі людини та для встановлення механізмів їх виникнення.

Гістологія, цитологія та ембріологія, як навчальна дисципліна, базується на вивченні студентами медичної біології, анатомії людини, біохімії, біофізики, латинської мови та інтегрується з цими дисциплінами. Матеріали з біології та анатомії допомагають зрозуміти біологічну природу людини, структурні, вікові та статеві особливості людського організму. В процесі вивчення гістологічної будови органів та систем розглядаються основні функції клітин і гістофізіологічні процеси, які там відбуваються, що забезпечує інтеграцію кафедри гістології, цитології та ембріології з кафедрою фізіології.

На кафедрі анатомії людини студенти вивчають макроструктуру, розвиток та локалізацію органів, що полегшує вивчення тонкої організації цих органів на гістології. Знання мікроскопічної будови тканин та органів в нормі необхідні студентам для визначення змін та виявлення патологічних процесів в організмі людини при засвоєнні матеріалу на кафедрі патологічної анатомії [1].

Знання отримані на кафедрі, закладають основи вивчення студентами патологічної анатомії, патологічної фізіології, імунології, офтальмології, отоларингології, акушерства і гінекології, ендокринології, неврології, нейрохірургії, дисциплін педіатричного профілю, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формує уміння застосовувати знання з гістології, цитології, ембріології в процесі подальшого навчання та у майбутній професійній діяльності.

Особлива увага при вивченні кожної теми приділяється розвитку тканин і органів в ембріогенезі, можливим вадам розвитку, особливостям їх будови в дитячому віці, віковим змінам даних гістологічних структур. Вивчаючи на практичних заняттях особливості розвитку, будови і функцій клітин, тканин та органів, особлива увага студентів звертається на використання отриманих знань при засвоєнні матеріалу на клінічних кафедрах. Наприклад, при вивченні тем «Кров. Еритроцити і тромбоцити. Гемограма» та «Лейкоцити. Лейкоцитарна формула. Вікові зміни крові» важливе значення приділяється особливостям змін кількісних показників формених елементів крові в різні вікові періоди, звертається увага на гемограму, лейкоцитарну формулу, фізіологічні перехрести лейкоцитів у дітей. Гістологічні методи дослідження, які вивчаються на кафедрі, широко використовуються практично в усіх галузях медицини для профілактики, діагностування та лікування хвороб.

Міждисциплінарна інтеграція кафедри гістології, цитології та ембріології з іншими дисциплінами відбувається не лише під час проведення практичних занять і читання лекцій, а й під час написання навчально-методичної літератури для удосконалення та поліпшення якості навчального процесу. Тому ряд навчальних посібників створена саме викладачами різних кафедр.

Комплекс заходів, направлених на розвиток міждисциплінарних зв'язків, сприяє підвищенню якості отриманих знань студентами та розширює можливості їх застосування в процесі вивчення інших дисциплін. Завдяки обміну міждисциплінарної інформації та її комплексній взаємодії поглиблюються і узагальнюються знання отримані студентами, що навчаються на кафедрі гістології, цитології та ембріології та здобувають спеціальність «педіатрія».

Список літератури

1. Лисаченко О.Д. Роль міждисциплінарної інтеграції у формуванні клінічного мислення студента / О.Д. Лисаченко // Вісник проблем біології та медицини. – 2012. – Вип. 3, Т. 2 (95). – С. 133–135.

2. Шепітько В.І. Розвиток клінічного мислення студента – запорука формування професійних навичок майбутнього лікаря / В.І. Шепітько, О.Д.

Лисаченко // Матер. навч.-метод. конфер. «Клінічне мислення: шляхи формування та вдосконалення». – Полтава, 2009. – С.75-76.

3. Шепітько В.І. Стратегія діяльності кафедри гістології, цитології, спрямована на покращення підготовки медичних кадрів / В.І. Шепітько, О.Д. Лисаченко, Г.А. Єрошенко // Матер. навч.-наук. конфер. «Основні напрямки удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах». – Полтава, 2015. - С.267-268.